Europos Parlamentas
2024-2029

PRIIMTI TEKSTAI

P10_TA(2025)0274

Europos Sąjungos solidarumo fondo lėšų sutelkimas: pagalba Ispanijai ir Prancūzijai dėl 2024 ir 2025 m. įvykusių gaivalinių nelaimių

2025 m. lapkričio 13 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos sprendimo dėl Europos Sąjungos solidarumo fondo lėšų sutelkimo siekiant suteikti pagalbą Ispanijai dėl 2024 m. spalio mėn. potvynių Ispanijos Valensijos regione ir Prancūzijai dėl žalos, kurią 2024 m. gruodžio mėn. Majote padarė ciklonas Čidas ir 2025 m. vasario mėn. Reunjone ciklonas Garans (COM(2025)0855 – C10-0239/2025 – 2025/0318(BUD))

Europos Parlamentas,

– atsižvelgdamas į Komisijos pasiūlymą Europos Parlamentui ir Tarybai (COM(2025)0855 – C10-0239/2025),

– atsižvelgdamas į 2002 m. lapkričio 11 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 2012/2002, įsteigiantį Europos Sąjungos solidarumo fondą[1],

– atsižvelgdamas į 2020 m. gruodžio 17 d. Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) 2020/2093, kuriuo nustatoma 2021–2027 m. daugiametė finansinė programa[2], ypač į jo 9 straipsnį,

– atsižvelgdamas į 2020 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento, Europos Sąjungos Tarybos ir Europos Komisijos tarpinstitucinį susitarimą dėl biudžetinės drausmės, bendradarbiavimo biudžeto klausimais ir patikimo finansų valdymo, taip pat dėl naujų nuosavų išteklių, įskaitant veiksmų gaires dėl naujų nuosavų išteklių nustatymo[3], ypač į jo 10 punktą,

---

1 OL L 311, 2002 11 14, p. 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2002/2012/oj.
2 OL L 433 I, 2020 12 22, p. 11, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2093/oj.
3 OL L 433 I, 2020 12 22, p. 28, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2020/1222/oj.

– atsižvelgdamas į 2021 m. birželio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/1058 dėl Europos regioninės plėtros fondo ir Sanglaudos fondo[4],

– atsižvelgdamas į 2021 m. birželio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/1057, kuriuo nustatomas „Europos socialinis fondas +“ (ESF+)[5],

– atsižvelgdamas į 2021 m. gruodžio 2 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/2115, kuriuo nustatomos valstybių narių pagal bendrą žemės ūkio politiką rengtinų strateginių planų (BŽŪP strateginių planų), finansuotinų iš Europos žemės ūkio garantijų fondo (EŽŪGF) ir iš Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP), rėmimo taisyklės ir panaikinami reglamentai (ES) Nr. 1305/2013 ir (ES) Nr. 1307/2013[6],

– atsižvelgdamas į Užimtumo ir socialinių reikalų komiteto ir Regioninės plėtros komiteto pranešimą (A10-0031/2024) pagal teisėkūros procedūrą siekiant priimti 2024 m. gruodžio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2024/3236, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) 2021/1057 ir (ES) 2021/1058, kiek tai susiję su skubia regionine atstatymo parama (RESTORE)[7], ir ypač į prie to pranešimo pridėtą Biudžeto komiteto biudžetinį vertinimą,

– atsižvelgdamas į 2025 m. gegužės 7 d. rezoliuciją dėl pertvarkyto ilgalaikio Sąjungos biudžeto kintančiame pasaulyje[8],

– atsižvelgdamas į Europos aplinkos agentūros (EAA) ataskaitą Nr. 1/2024 „Europos klimato rizikos vertinimas“ (EUCRA)[9],

– atsižvelgdamas į Biudžeto komiteto pranešimą (A10-0215/2025),

A. kadangi nuo 2024 m. spalio 28 d. iki lapkričio 4 d. visą Ispanijos Valensijos regioną sukrėtė audra su smarkiomis liūtimis, sukėlusi didžiulius potvynius, dėl kurių, Komisijos vertinimu, bendra tiesioginė žala siekė 18,08 mlrd. EUR ir nuo kurių nukentėjo 845 000 asmenų iš 84 savivaldybių, 170 švietimo įstaigų, daugiau kaip 50 sveikatos įstaigų ir viešoji infrastruktūra; kadangi potvyniai nusinešė mažiausiai 229 gyvybes;

---

4 OL L 231, 2021 6 30, p. 60, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1058/oj.
5 OL L 231, 2021 6 30, p. 21, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1057/oj.
6 OL L 435, 2021 12 6, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2115/oj
7 Priimti tekstai, P10_TA(2024)0059.
8 Priimti tekstai, P10_TA(2025)0090.
9 https://www.eea.europa.eu/publications/european-climate-risk-assessment

B. kadangi, kaip nurodoma Valensijos regiono vyriausybės ir Valensijos verslo konfederacijos pristatytuose tyrimuose, didžiulis audrų ir potvynių poveikis regionų ekonomikai įvertintas 18 mlrd. EUR, nuo jų nukentėjo 63 pramonės sritys, 64 000 įmonės (99,6 proc. iš jų yra MVĮ), 250 000 darbuotojų ir pateikta 243 388 reikalavimai atlyginti žalą;

C. kadangi 2024 m. gruodžio 14 d. ciklonas Čidas visu stiprumu smogė Majoto salai (Prancūzija) ir dėl to vėjo gūsiai viršijo 180 km per valandą, o smarkios liūtys kartu su aukštomis bangomis padarė bendrą tiesioginę žalą, kurią Komisija įvertino 3,6 mlrd. EUR; kadangi nuo ciklono nukentėjo 337 000 asmenų ir jis nusinešė mažiausiai 39 gyvybes; kadangi 200 asmenų vis dar laikomi dingusiais;

D. kadangi 2025 m. vasario 28 d. Reunjono salą (Prancūzija) sukrėtė ciklonas Garans ir dėl to kilo 215 kilometrų per valandą greitį siekę vėjai, smarkios liūtys ir susidarė pavojingos sąlygos jūroje, dėl kurių, Prancūzijos valdžios institucijų vertinimu, bendra tiesioginė žala sudarė 849,45 mln. EUR, daugiausia elektros tinklų ir ryšių infrastruktūros srityje; kadangi nuo ciklono nukentėjo 160 000 asmenų ir jis nusinešė mažiausiai 4 gyvybes;

1. reiškia didžiausią solidarumą su visomis aukomis, jų šeimomis ir visais nuo pragaištingų potvynių Valensijos regione (Ispanija) ir pražūtingų ciklonų Majote ir Reunjone (Prancūzija) nukentėjusiais asmenimis, taip pat su nacionalinėmis, regioninėmis ir vietos valdžios institucijomis, dalyvavusioms teikiant pagalbą;

2. palankiai vertina šį sprendimą kaip apčiuopiamą ir matomą Sąjungos solidarumo su savo piliečiais ir regionais nukentėjusiose vietovėse išraišką, tačiau pažymi, kad toks solidarumas negali pakeisti tiesioginės vietos, regionų ir nacionalinių valdžios institucijų atsakomybės už su klimatu susijusių stichinių nelaimių prevenciją ir valdymą;

3. pakartoja, kad svarbu informuoti visuomenę apie Europos Sąjungos solidarumo fondo (ESSF) teikiamą apčiuopiamą naudą, be kita ko, siekiant didinti piliečių informuotumą apie Sąjungos priemones ir programas;

4. atkreipia dėmesį į tai, kad Europoje vis dažniau kyla didelių, reikšmingą žalą padarančių ir mirtinų stichinių nelaimių, ir ragina valstybes nares bei Komisiją padidinti investicijas į prevenciją, viešąją infrastruktūrą, klimato kaitos švelninimo ir prisitaikymo prie jos priemones, taip pat pasirengimo ekstremaliosioms situacijoms priemones siekiant išvengti žmonių aukų ir ekonominių nuostolių; ragina valstybes nares atsižvelgti į tai, kad su klimatu susijusi rizika ir kitos stichinės nelaimės daro neproporcingai didelį poveikį pažeidžiamiems gyventojams ir mažosioms bei vidutinėms įmonėms

dėl socialinių, ekonominių ir demografinių veiksnių, taip pat pažeidžiamoms teritorijoms, pvz., atokiausiems regionams; mano, kad labai svarbu užtikrinti aukštą ESSF biudžeto valdymo institucijos vykdomos demokratinės priežiūros lygį; primena, kad ESSF turi ribotą biudžetą ir jo negalima laikyti vienintele kovos su didelėmis stichinėmis nelaimėmis priemone; todėl ragina įvertinti Sąjungos biudžeto finansinius pajėgumus ir apsvarstyti galimybę padidinti jo išteklius, kad piliečiams būtų teikiama tokių nelaimių mastą atitinkanti pagalba; pažymi, kad padidinus tokią pagalbą valstybėms narėms būtų sudarytos sąlygos veiksmingiau ir greičiau reaguoti į nelaimes, kartu būtų išsaugotos kitos priemonės, ypač sanglaudos fondai, kurių pirminis tikslas nėra reagavimas į nelaimes;

5. pabrėžia, kad ESSF yra tik taisomoji priemonė ir kad Sąjunga taip pat turėtų toliau spręsti prisitaikymo prie klimato kaitos ir jos švelninimo klausimus remdama Europos ir nacionalinę stichinių nelaimių prevencijos politiką ir visuose savo veiksmuose vadovaudamasi principu „atkurti geriau, nei buvo“; pabrėžia, kad EAA ataskaitoje Nr. 1/2024 „Europos klimato rizikos vertinimas“ įspėjama, jog Sąjunga nėra pasirengusi klimato kaitos poveikiui, ir pabrėžia, jog reikia imtis veiksmų siekiant išvengti, kad nustatyta su klimatu susijusi rizika nepasiektų kritinio lygio; ragina valstybes nares ir Komisiją imtis būtinų priemonių, kad Sąjunga įvykdytų Paryžiaus susitarime prisiimtus įsipareigojimus; primena, kad reikia užtikrinti veiksmingą sinergiją su kitomis Sąjungos politikos priemonėmis ir programomis, ir pabrėžia, kad valstybės narės turėtų kuo geriau pasinaudoti finansavimo galimybėmis, visų pirma Europos regioninės plėtros fondo, „Europos socialinio fondo +“ ir kaimo plėtros programų lėšomis; ragina Komisiją kuo skubiau įvertinti visus pagrįstus valstybių narių prašymus perskirti nacionaliniuose ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planuose numatytas lėšas pagalbai stichinių nelaimių atveju, laikantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2021/241[10] nustatytų taisyklių, ypač atsižvelgiant į didelę procentinę vis dar nepanaudotų išteklių iš šio mechanizmo dalį; pabrėžia, kad taip pat reikia imtis prevencinių priemonių ne tik siekiant sumažinti būsimą žalą, bet ir užkirsti kelią rizikos sąlygų pablogėjimui po katastrofinių įvykių, pvz., potvynių, miškų gaisrų, nuošliaužų ar ežerų bei upių išdžiūvimo; taip pat pabrėžia ekstremalių oro sąlygų ir stichinių nelaimių, pvz., karščio bangų, keliamą pavojų visuomenės sveikatai visoje Europoje, ir ragina Komisiją apsvarstyti šį aspektą atitinkamų sričių politikoje; ragina naudoti novatoriškas skaitmenines priemones, palydovų duomenis (pvz., „Copernicus“) ir ankstyvojo perspėjimo sistemas siekiant pagerinti pasirengimą nelaimėms; pabrėžia, kad svarbu užtikrinti tinkamą įvairių programų lankstumą; atkreipia dėmesį į tai,

---

10 2021 m. vasario 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/241, kuriuo nustatoma ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė (OL L 57, 2021 2 18, p. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

kad pagal ESSF teikiama parama neturėtų kenkti Sąjungos finansavimui, kurį valstybės narės gauna pagal kitas Sąjungos politikos priemones ar programas; primena, kad valstybės narės, laikydamosi taikytinų Sąjungos taisyklių, gali teikti valstybės pagalbą, visų pirma žemės ūkio įmonėms, patyrusioms žalą dėl stichinių nelaimių;

6. primena, kad pagal RESTORE[11] ir konkrečias Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP)[12] priemones skiriama papildoma pagalba nuo stichinių nelaimių nukentėjusioms valstybėms narėms, suteikiant daugiau lankstumo naudoti lėšas; pabrėžia, kad valstybės narės turėtų pasinaudoti šiomis galimybėmis;

7. apgailestauja dėl to, kad visos ESSF dotacijos sumos perdavimas gavėjui vidutiniškai trunka vienus metus; primena, kad svarbu greitai ir patikimai įvertinti žalą tinkamai atsižvelgiant į ekonominius padarinius, ir ragina sustiprinti operatyvines pastangas, kad vidutinis išankstinių mokėjimų laikas būtų trumpesnis, sykiu užtikrinant Sąjungos biudžeto apsaugą; pažymi, kad bendros pagalbos sumos apskaičiavimo metodikoje būtų galima geriau atsižvelgti į bendros tiesioginės žalos ir nukentėjusios teritorijos BNP santykį, ypač kai tai susiję su atokiausiais regionais;

8. pabrėžia, kad reikia skubiai ir nedelsiant suteikti finansinę paramą iš ESSF, siekiant užtikrinti, kad parama nukentėjusius regionus pasiektų laiku ir tokiu būdu padėtų greitai ir ilgam atsigauti; pabrėžia, kad svarbu sutrumpinti laiką nuo paraiškos EUSF paramai gauti pateikimo iki finansavimo sprendimo priėmimo; ragina dėti pastangas siekiant užtikrinti, kad pagalba iš ESSF greitai pasiektų galutinius gavėjus, įskaitant įmones, MVĮ, šeimas ir nukentėjusius piliečius, ir būtų skirta infrastruktūrai atstatyti ir materialinei žalai atlyginti, atliekant atitinkamą poveikio vertinimą ir taikant tinkamus kontrolės mechanizmus; pabrėžia, kad reikia supaprastinti ir paspartinti vidaus procedūras nepakenkiant institucinei pusiausvyrai, visų pirma nepažeidžiant Europos Parlamento, kaip vienos iš dviejų biudžeto valdymo institucijos, teisių; pažymi, kad siūlomas po 2027 m. Europos solidarumo fondą pakeisiančios priemonės valdymas neatitinka Europos Parlamento pozicijos, išreikštos 2025 m. gegužės 7 d. rezoliucijoje dėl pertvarkyto ilgalaikio Sąjungos biudžeto kintančiame pasaulyje[13];

9. pritaria prie šios rezoliucijos pridedamam sprendimui;

10. paveda Pirmininkei pasirašyti šį sprendimą su Tarybos pirmininku ir užtikrinti, kad jis būtų paskelbtas *Europos Sąjungos oficialiajame*

---

11 OL L, 2024/3236, 2024 12 23, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/3236/oj.

12 OL L, 2024/3242, 2024 12 23, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/3242/oj.

13 Priimti tekstai, P10_TA(2025)0090.

leidinyje;

11. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją ir jos priedą Tarybai ir Komisijai.

PRIEDAS

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS SPRENDIMAS

dėl Europos Sąjungos solidarumo fondo lėšų sutelkimo siekiant suteikti pagalbą Ispanijai dėl 2024 m. spalio mėn. potvynių Ispanijos Valensijos regione ir Prancūzijai dėl žalos, kurią 2024 m. gruodžio mėn. Majote padarė ciklonas Čidas ir 2025 m. vasario mėn. Reunjone ciklonas Garans

(Šio priedo tekstas čia nepateikiamas, nes jis atitinka galutinį aktą – Sprendimą (ES) 2025/2403.)